

da at nægte Ejendomsbesiddere Adgang til at opnaa Kystsikring, blot fordi de ikke grænse umiddelbart til Stranden, skønt de ere i Stand til, at godtgøre paa fyldestgørende Maade, baade over for Synsmændene, Landvæsenskommissionen og selve den ærede Minister, at det er nødvendigt, at der træffes Foranstaltninger for at værne dem mod den Fare, der truer fra Havet.

Landbrugsministeren (A. Hage): Eksemplet med Tobakken finder jeg ikke har noget med den Sag at gøre, som vi beskæftige os med her. Jeg vilde ganske vist finde det meget urimeligt, om en Lov nedlagde Forbud mod, at Folk dyrke deres Jord med, hvad de have Lyst til, men det forekommer mig, som sagt, ikke, at det Spørgsmaal om Tobak berører denne Sag. Her er egentlig Spørgsmaal om, at man ligefrem vil forbyde en Ejer at sælge det Materiale, som findes paa hans Gaard, og det forekommer mig saa meget mere besynderligt, som der for Øjeblikket netop forhandles om, at man skal have Erstatning for hver Smule Grus, der bliver taget til offentlige Veje. At man saa vil forhindre en Mand i at benytte eller sælge det Grus, som virkelig tilhører ham, og som han maaske kan udbringe til en stor Kapital, finder jeg mærkeligt. Men for øvrigt skal jeg for mit Vedkommende ikke forlænge Diskussionen om dette Spørgsmaal. Jeg vil kun sige, at naar jeg overhovedet har taget Afstand fra dette Ændringsforslag, er det, fordi det efter min Overbevisning vil vanskeliggøre Forslagets Fremme paa dets fremtidige Gang. Det er mit Ønske, at der skal komme et Resultat ud af Lovforslaget, idet jeg mener, at den nuværende Tilstand er ganske uholdbar, og jeg gerne vil skaffe en Tilstand til Veje, som baade er til Gavn for Kysten og kan give Stenfiskerne, hvad der tilkommer dem, men jeg er overbevist om, at dette Lovforslag fremtidig vil støde paa store Vanskeligheder, hvis dette Ændringsforslag vedtages, og det ærede Medlem for Odense (Scavenius) kan jeg derfor ikke give noget bedre Raad end at stemme for Ændringsforslaget, naar han ønsker, at Lovforslaget ikke skal vedtages.

J. Hage: Ja, det ærede Medlem for Stubbekøbing (N. J. Larsen) fandt Anledning til at gaa op i Skyerne og komme med en hel retsfilosofisk Udvikling. Jeg fik den Frygt, at det var for at skjule over den Fejltagelse, han selv har gjort sig

skyldig i. Jeg har aldeles ikke misforstaaet Ændringsforslaget. Det er saa tydeligt og klart, at enhver kan forstaa det. Med den højtærede Formands Samtykke maa det være mig tilladt at oplæse de faa Linier:

„En lignende Adgang til at begære Forbud nedlagt skal tilkomme Besiddere af Ejendomme, som vel ikke grænse umiddelbart til Stranden, men om hvilke det oplyses, at de ere særlig udsatte for Beskadigelse fra Havet“.

Det gælder altsaa om enhver Besidder af en Ejendom, som ikke grænser umiddelbart op til Stranden, at han skal kunne forlange Forbud nedlagt paa Kysten, og dette Forbud skal omfatte hans Nabos, Kystejerens private Grund. Det har det ærede Medlem gjort til en Indskrænkning i Ejendomsretten i Samfundets Interesse, men paa den Maade kan alt, hvad der er et Gode for den ene og til Skade for den anden, gøres til en Samfundsinteresse. For saa vidt der er hundrede paa den ene Side og hundrede paa den anden, kan man sige, at de hundrede, som det er til Gavn for, repræsentere en Samfundsinteresse, for hvis Skyld de andre hundrede maa lide Skade, men man kunde ganske vist ogsaa sige, at de andre hundrede repræsentere Samfundet. Naar man giver Byggelove, former man dem ikke saaledes, at de blive til Glæde for den ene, medens der lægges Beslag paa en andens Ejendom. Man giver almindelige Regler, men ikke saaledes, at den ene faar en positiv Fordel paa den andens Bekostning. Hvis det ærede Medlem fik en privat Sag i denne Henseende med et lignende Formaal, vilde han med Glans vinde den paa det Grundlag, jeg her har udviklet. Naar det ærede Medlem endogsaa tog sin Tilflugt til saadanne Argumenter som det med Tobakken, er det ligeledes et Bevis for, at vi komme bort fra Sagen. Spørgsmaalet om Nedlæggelse af Forbud mod Dyrkning af Tobak drejede sig om en ren fiskal Foranstaltning. Man havde Valget imellem enten at berøve Statskassen hele sin Toldindtægt eller en stor Del af den, eller at lægge en Akcise paa, saaledes som det er sket ved Sukkerkogerierne, eller at forbyde Tobakdriften. Det sidste har man ganske vist ikke villet gøre, netop af den Grund at man fandt, at det var at gøre for stort et Indgreb i Ejendomsretten, men det er et helt andet Tilfælde end det, hvorom der her er Tale. Hvad det drejer sig om her, er dette, at den ene private Mand skal kunne forlange, at den anden lider stor